

Детска градина „Щастливо детство“ с. Мечка общ. Плевен

Утвърдил:
М. Илиева

МОДЕЛ ЗА РАБОТА СЪС СЕМЕЙСТВА И ДЕЦА В ПЕРИОД НА АДАПТАЦИЯ НА ДЕЦАТА

В условията на успешна работа с децата и техните родители в ДГ „Щастливо детство“ думата „адаптиране“ означава приспособяване на организма или на сетивните органи към околната среда, към окръжаващите условия. Приспособяване на някого към някаква среда, някакви условия.

Излизането от семейната среда и срещата с новата - заобикалящата, непознатата, социалната среда е част от живота и развитието на детето. Тръгването на детска градина е едно изключително събитие за малкото дете, защото е свързано именно с попадане в нова среда - материална, социална, обществена и природна. Подобни събития са част от живота на всяко дете - първоначално постъпване в детска градина. За безболезнена адаптация към тези промени, изключително важна е предварителната подготовка на детето в семейството. Семейството е основополагащо, първоначалното в живота на детето и там се поставя фундамента на нервно-психическото, физическото, емоционалното здраве на детето, както и началните умения и навици за самообслужване, за поведение, за общуване. Родителите в най-голяма степен може да допринесат за бързата и безболезнена адаптация на детето към детската градина, когато са убедени в способността на детето успешно да премине през този етап. Тази убеденост носи увереност и емоционално спокойствие както на тях, така и на детето. Доверието, което гласуват на детето, стимулирането му, позволява то да приеме детската градина, новите приятели, новите играчки и цялата среда като своя, в която може да се чувства свободно и сигурно. Детската градина от своя страна, като институция, по предназначение, изпълнява националните образователни политики. Цялостната дейност и всички практики в детската градина са законово регламентирани, научно обосновани, професионално практикувани и институционално контролирани.

Детската градина е инициативен фактор във взаимодействието с родителите. Законът за предучилищно и училищно образование определя ролята на родителите. Те са участници в образователния процес.

Сътрудничеството и взаимодействието между родителите и детската градина се осъществяват чрез Механизъм за взаимодействие, разработен от педагогическите специалисти в ДГ „Щастливо детство“, и включва най-разнообразни средства, някои от които са

индивидуални консултации, родителски срещи, обучения, както и разговори всеки път, когато конкретната ситуация или поведение на детето го прави необходимо. Родителите са длъжни да подпомагат и да участват в процеса на изграждане на навици и умения на детето, да се осведомяват за приобщаването /адаптацията/ на детето към детската градина и постигнатите резултати.

Ролята и задължението на детската градина е не само да отглежда, възпитава, обучава и социализира децата в необходимата образователна среда, но и да даде модели, които и родителите да усвояват и прилагат с оглед бързо постигане на целите на предучилищното образование и подготовката на детето за училище и за обществения живот

Раздялата с майката се преживява болезнено почти от всички деца. Те страдат и от това, че се намират в нова обстановка сред непознати хора. Практиката показва, че има деца, които се приспособяват веднага, а други продължително време - от 2 до 4 месеца след постъпване в детското заведение. Приспособяването на децата към условията на детската градина е най-актуалният проблем при тяхното отглеждане и възпитание. Това е естествен процес, присъщ на всеки жив организъм, чрез който става уравновесяване с околната среда. Приспособяването на детето е и социален процес и в него играе роля придобитото, т.е. личния опит на детето, подготовката му в семейството. В ДГ „Щастливо детство“ се прилагат множество подходи. На първо място индивидуален и холистичен подход към всяко дете и активни грижи за новопостъпилите деца особено през периода на адаптацията в групата .

Шест съвета на психолози за лесна адаптация

Пред прага на детската градина – оставете си достатъчно време за да подготвите детето, а и себе си за това събитие.

1. Преди всичко, престанете да се притеснявате. Всичко ще е наред. Не проектирайте тревогата си върху детето, не обсъждайте с него възможни усложнения. Не бива да влизате и в другата крайност – да представяте на детето идилични картини за неговия живот в детската градина. Най-добре е да заемете позиция на осъзната необходимост.
2. Обърнете внимание на режима на детето си. Трябва да го пренастроите, така че детето лесно да се събужда ½-1 час преди да отидете на детска градина. Ако детето ви не спи през деня, научете го да лежи в леглото за известно време. Научете го на някоя и друга игра, стихчета, песнички, приказки, разглеждане на обкръжаващата го среда със запомняне на малки детайли. Опитайте се да научите детето да ходи до тоалетна по едно и също време. По-малките деца се учат да ходят в тоалетна, не когато имат нужда, а преди това – преди детската градина, преди разходка, преди сън.
3. Трудно храните детето си? Страда от липса на апетит, яде бавно, не яде какви да е храни?
Трябва да се приближите към менюто на детската градина и да отстраните паузите при храненето. Опитайте да намалите калориите в храната, за да увеличите апетита на детето. Във всеки случай, при деца с проблемен апетит е добре да се говори с възпитателите и да ги помолите да бъдат по-меки и търпеливи. Проблемите с храната често са причина, поради която децата не искат да ходят на детска градина.
4. Добре е да се закалява всяко дете, но тези, които ще ходят на детска градина – особено. Босото ходене по земята в къщи през лятото е най-простия и ефективен начин. Това укрепва не само имунната, но и нервната система. Много са полезни всякакви водни

процедури – душ, вана, езеро, море. Опитайте се да не ограничавате престоя на детето във водата и не се вманиачавайте при контролирането на температурата. Постепенно приучвайте детето към студени напитки – айран, мляко, сок от хладилника. Сладоледът е не само вкусен, но и полезен от гледна точка на контраста при температурата.

5. Децата често плачат, когато майка им си тръгва. Трябва дълго да се уговарят, даже и да ги оставяте при близки и познати хора. „Почетно задължение“ за детето може да бъде всякаква помощ за мама – „Ето, носи дамската ми чанта“, „Къде съм си сложила чадъра? Можеш ли да ми го намериш?“, а също така и всякакви ритуали, които изпращат мама до вратата, като махане с ръчичка. Има деца, които са много нервни в отсъствие на мама, чакат времето, когато тя ще дойде. В отсъствие на мама, съня и апетита им се влошава, често отказват да ядат и не искат да спят без мама. Най-добре в такива ситуации е да се обърнете към психолог. По правило, такова поведение е следствие от поведението на възрастните. Повишената тревожност у майката, неправилна оценка на собствената ѝ роля в живота на детето – всичко това може да провокира подобно поведение. Преди всичко, в такива ситуации е необходимо да се промени вътрешното състояние на майката. Най-добрия начин да научите детето на раздяла с вас е да създадете такава ситуация, в която самото дете да поиска да се раздели. Например – трябва да направи изненада за мама, или иска да си играе с приятелчета. Излизайки за по-дълго време, помолете не възрастите, а детето да следи за реда в къщата. Дайте му поръчения, нека то само да прецени кога трябва да яде и да легне да спи. След като се върнете – подробно го разпитайте какво е правило през деня, похвалете го за успехите, обяснете му колко много неща сте свършили, защото ви е помогнал.
6. Наблюдавайте как детето играе с другите деца. Взаимоотношенията на децата с връстниците им се формират в тази възраст. Давайки го на детска градина, този процес се ускорява. Не бива да оставяте нещата на самотек. Ако му е трудно, научете го: да се присъединява към група с деца, да дава играчките си, да иска разрешение да играе с някого или с нещо, адекватно да реагира на отказ, намирайки компромисен вариант. Добре ще е да го извеждате през лятото на площадките да си играе с другите деца. Наблюдавайте децата си заедно с другите майки. Но при условие че в течение на уговореното време, детето не може да напуска групата, в която играе и ако има въпроси трябва да се обръща единствено към „дежурната“ майка. Научете детето да носи на площадката само тези играчки, които е готово да сподели с другите деца. В противен случай, детето жадно ще търси къде се намира неговата любима играчка, която може да се счупи или загуби случайно.

Детските градини са възпитателни институции, част от цялостната образователна система в страната, ръководени от своя учебно - възпитателна програма, одобрена от образователното министерство. Посещавайки подобно заведение, детето се научава на едни от най-сложните дейности в живота си:

- общуването с други връстници
- изграждане на навици за самообслужване
- установяване на оптимален дневен режим на почивка и бодърстване
- изграждане на воля за изпълнение на поставени му от възрастен човек задачи
- чрез заучаването на различни песнички, приказки и стихотворения, които са неразделна част от заниманията в градината, детето усъвършенства своите езикови

умения, преодолява естествения страх от публични изяви, създават се навици за заучаване, които ще са му от невероятна полза след постъпването му в първи клас.

• в градината детето разбира, че не е единствения център на вселената и свиква да се съобразява с нуждите и на другите хора около него. До този момент то е живяло в среда, която е задоволявала всичките му прищявки и винаги му е било обръщано специално внимание. Изведнъж се озовава в среда, където то е едно от многото други и специалното отношение вече го няма. Точно тук се появява и проблемът с трудната адаптация. Откъсването от дома, сигурността и удобството, и отиването на едно съвършено непознато за детето място, пълно с абсолютно непознати хора, далеч от родители и любими играчки. Има деца, за които това като че ли не представлява никакъв проблем. Те свикват изключително лесно и ходят с желание на градина. Истината е, че тези деца са изключителна рядкост. Много по-често се случва тежкия и мъчен сценарий, в който детето плаче сърцераздирателно, може дори да пищи и да се тръшка на земята. Раздялата става бавна и трудна за всички и скоро се превръща в същинска трагедия. Как да спестим тази трагедия и на децата си и на нас самите?

7. Да подготвим детето за по-лесна адаптация

- Няколко месеца преди заветния ден може да започнете да му говорите за градината, да му обяснявате как децата там се събират заедно, за да си играят, че има лелички, които им свирят на акордеони, пеят весели песнички и всички се хранят заедно като едно много голямо семейство.
- Добре ще е още преди да пуснете детето на градина да му изградите режим, близък до този, който ще има там. Нека свикне с това да се храни всеки ден по едно и също време, да почива след обед, да става сутрин рано. Не е лоша идеята в последните месеци преди тръгването на детска градина да водите детето да си играе в или близо до двора на градината, в която сте го записали. Така ще има възможност да опознае отрано част от обстановката и ще започне да я свързва с приятни емоции.
- Може да му разказвате весели случки от вашето детство и забавленията, на които сте се радвали вие когато сте били малки и сте ходили на детска градина. Може дори да му покажете свои снимки от тези златни години (почти 100% е сигурно, че вашата майка пази такива снимки някъде в гардероба). Защо не си признаете пред него, че му завиждате за това което му предстои... Ако имате по-голямо дете, което вече ходи на градина, тогава може да помолите и него да му разкаже как минават дните там и колко е забавно. Така ще превърнете първия ден в градината в трепетно очаквано събитие, вместо някакво страшно наказание

- Нека подготвим детето за предстоящата промяна постепенно

8. Препоръки за родителите: Още преди постъпването в детската градина трябва:

- Да направят предварително посещение в детската градина
- Да се запознаят с цялостната материална база на детската градина, с образователната среда на групата, с дневната организация, която включва: утринна гимнастика, педагогически ситуации, подвижни игри и развлечения, разходки, закаляващи процедури, хранене, следобеден сън, допълнителни образователни услуги, празници, тържества и др. допълнителни форми за обучение;
- Два-три месеца предварително в домашни условия да се следва дневния режим и храненето в детската градина;

- Предварително да се започне подготовката на детето към изискванията на новата среда;
 - Да се формират у детето положителни нагласи, настроения и представи за детската градина; да се говори за детската градина с радост и насърчаване, като за специално място за децата;
 - От полза е когато на детето е обяснено какво е това детска градина. А още по-добре е да му е показано нагледно;
 - Раздялата в детската градина трябва да бъде кратка и насърчаваща детето. Най-добре е родителят сам да помисли за своя ритуал при раздяла. Ритуалът ще направи родителя по - уверен и тази увереност ще се предава и на детето;
 - Родителите своевременно и ежедневно да се информират и консултират за адаптирането, постиженията и поведението на детето; да споделят своите впечатления с персонала.
9. Препоръки за детето:
- Може да посещава в началото (1-2 седмици) само определени моменти от дневната организация за 1 час, постепенно времето да се увеличава и да се включват нови моменти;
 - Целодневният престой да е по-кратък за детето в период на адаптация;
 - Да наблюдава предварително и за кратко игрите на другите деца в групата и на двора;
 - Да е приучено да ползва тоалетна; да дава сигнали за уриниране и дефекация;
 - Да има елементарни умения да държи лъжица;
 - Да консумира разнообразно приготвена храна - в трикомпонентно обедно меню;
 - Да пие от чаша;
 - Да има опит за общуване и в непозната среда /в градинки, паркове с деца и възрастни/;
 - Да седи на детско столче;
 - Да е дружелюбно към другите деца, да споделя играчки;
 - Да прибира играчки на определените места в групата;
 - Да е запознато със занималнята, дворната площадка в детската градина, дори с персонала;
 - Да обича да слуша музика, да изпълнява естествени движения на фона на музиката, да слуша приказки, да изпълнява указания на възрастните;
 - Може да идва в групата със своя любима играчка;
 - Детето има нужда от твърди граници и правила, за да се адаптира бързо. По този начин то се чувства сигурно и спокойно, че не е сбъркало, че не е допуснало грешка;
 - Да наблюдава режимни моменти;
10. Персоналът в детската градина:
- Възприема детето като най-висша ценност;
 - Подкрепя, насърчава, поощрява и стимулира детето в цялостната му дейност и поведение;
 - Посреща и приема детето с положително настроение, вежливо, учтиво, като съсредоточава вниманието си главно към него, създава у детето усещане за сигурност и спокойствие;
 - Запознава се с детето, запознава децата помежду им;
 - Подготвя предварително средата в групата за игра и занимания по избор на децата;

- Определя лично пространство, надписано за всяко дете - места на масите за хранене и обучение, легло, гардероб, като запознава децата и родителите с тях;
 - Запознава детето с обстановката и обяснява предназначението на отделните помещения, материали, пособия;
 - Провежда организацията на учебния ден, като се съобразява с желанията на децата, потребностите им и осигурява разнообразие на дейности – образователни, възпитателни, почивка, игри и други основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие;
 - Подкрепя и подпомага всяко дете, когато изпитва затруднения или несигурност;
 - За по-бърза адаптация на децата, при необходимост се допуска родител в групата за отделни моменти – на прием, закуска, обяд, приспиване на детето;
 - Не се допускат травми и наранявания, както от предмети, така и чрез агресивно поведение: хапане, удряне, блъскане, щипане и други физически форми на агресия между децата;
 - Поддържа се спокойна и приятна атмосфера за децата от персонала, без напрежение;
 - Използва се цялата налична материално-техническа база - аудио-визуална техника, играчки, учебни и познавателни книжки за интересно, забавно и развиващо пребиваване на детето в детската градина;
 - Не се допуска грубост, тревоги, наказания, безразличие и безучастие при проблеми на децата;
 - Децата не се оставят без надзор,
 - На родителите се дава своевременно и ежедневно информация и консултиране за адаптирането, постиженията и поведението на детето;
 - Персоналът се състои от служебни лица изпълняващи трудови задължения по длъжностна характеристика; спазват професионална етика и отговорности произтичащи от длъжностите и съобразно със закона.
 - Всяка адаптация изисква време и ако за едно дете е достатъчна седмица, за друго може да е необходим месец и повече. Продължителността на адаптацията зависи и от характера на детето, семейната обстановка, здравословното състояние, методите и подходите, които учителите и др. специалисти избират по своя преценка.
- Препоръки и напътствия в накратко:
- Подготовката за раздялата да започва вкъщи. На детето може да му се говори за това, че то отива на детска градина, а родителите – на работа. Трябва предварително да подготвите детето за мисълта за детска градина.
 - Разкажете на учителите за индивидуалните особености на вашето дете, за неговите навици и умения. Уточнете от каква помощ се нуждае детето ви.
 - Използвайте любимата играчка, с която детето говори и се чувства сигурно. Ако детето иска да си вземе играчка, не му забранявайте – това за него е част от дома и с нея то ще се чувства по-комфортно.
 - Спокойният родител води до себе си спокойно дете. Желателно е сутрин то да бъде водено от родителя, който е готов да се раздели с него нежно, спокойно, но твърдо и бързо, без да удължава момента. Ако детето трудно се разделя с майката, желателно е през първата седмица да го води някой друг.
 - Раздялата в детската градина трябва да бъде кратка и насърчаваща детето. Най-добре е родителят сам да помисли за своя ритуал при раздяла. Ритуалът ще направи родителя

по-уверен и тази увереност ще се предава и на детето. Не обещавайте неща, които не можете да изпълните!

- Много важни са емоциите на родителя при раздялата. Колкото по-плах и нерешителен е той, толкова по-тревожно ще бъде детето. Родителят не трябва да се тревожи, когато детето плаче.
- На детето трябва да бъде обяснено след кое събитие от деня ще го вземат /след като то се наобядва или след като се наспи/. Така детето няма да е тревожно кога и дали ще го вземат, а ще очаква събитието.
- Не променяйте правилата, които сте въвели при раздяла. Детето има нужда от твърди граници и правила, за да се адаптира бързо. По този начин то се чувства сигурно и спокойно.
- Постарайте се детето да бъде в спокойна обстановка, без никакви конфликти. Говорете му ласкаво и нежно, по-често го прегръщайте. Не забравяйте да го хвалите за всичко постигнато. Детето се нуждае от вашата постоянна подкрепа. Само по този начин детската градина може да се превърне в място,
- След като предварително сте се запознали с дневния режим на детската градина, за по-лесна адаптация на детето е желателно да се наложи подобен режим и в къщи. Още повече ще помогне, ако имате възможност два-три месеца предварително да се следва режима в детската градина.
- Максимално да е близко и менюто у дома към това в детската градина. Ако детето е свикнало вкъщи на обяд да яде само едно ядене, то нищо чудно, в детската градина да откаже някое - първото, второто или третото. Имаме предвид, че често пъти храненето е една от основните причини, поради която детето не иска да ходи на детска градина.
- От значение е и редовното ходене на детска градина. Нека детето свикне с мисълта, че от понеделник до петък всеки има задължения - то е на детска градина, мама и татко са на работа. А събота и неделя са дните за семейни забавления.
- Желателно е детето да бъде включено в избора и подреждането на детската раничка и сложете всичко необходимо: комплект за преобличане, пижама, пантофи, любима играчка.
- Облеклото: дрехите трябва да са лесни за обличане и събличане, да нямат сложни закопчавания или трудно да минават през главата; обувките съответно да са лесни за обуване и събуване - на този етап за предпочитане са обувките без връзки.
- В детската градина децата усвояват навици да се самообслужват, а това изисква време. Изградени начални навици за самостоятелност улесняват адаптирането на децата - 3-годишното дете трябва да има умения да се храни само, да разпознава дрехите си, да контролира ходенето до тоалетна, да събира играчките и други деца елементарни умения, които с помощта на персонала ще се усъвършенстват в детската градина. Важно е тези навици да се развиват постепенно, а не когато остават дни до постъпването в детска градина.
- Раздялата между родител и дете трябва да бъде бърза и кратка.
- В детската градина е позволено детето да вземе със себе си любимата играчка или книжка. Това му носи спокойствие, усещане за нещо лично и познато.

► Осъществява се ежедневен контакт с учителите (медицинските сестри); родителите получават информация как се справя детето с новата обстановка. Всеки проблем, свързан с детето се разрешава

много по-лесно при взаимно доверие.

11. Изключително важна е положителната нагласа на родителя към детската градина. Ако той вярва, че това е най-доброто място за детето му, така ще мисли и то. В детската градина са въведени правила за децата за добри обноски и безопасно поведение.

Уважаеми родители, не злепоставяйте детето пред други деца и възрастни със забележки и грубости! Учете детето да споделя играчките с другите деца. Поощрявайте ги при всеки повод с „браво“, „благодаря“, „ти можеш“, „хайде пак“! В детската градина децата усвояват навици да се самообслужват, а това изисква време. Изградени начални навици за самостоятелност улесняват адаптирането на децата - 3-годишното дете трябва да има умения да се храни само, да разпознава дрехите си, да контролира ходенето до тоалетна, да събира играчките и други деца елементарни умения, които с помощта на персонала ще се усъвършенстват в детската градина. Важно е тези навици да се развиват постепенно, а не когато остават дни до постъпването в детска градина.

Децата са нашето огледално отражение, те подражават, затова внимавайте в собственото си поведение!

На масата. Поведението и уменията за хранене се учат на масата. На година и половина-две малчуганът трябва да умее да държи сам лъжичката, да ползва салфетка по време на ядене. На две и половина, три . да не яде с отворена уста. На четири – да ползва и неостър нож, с който да си помага. на пет – да участва да участва в сервирането, на 6 – да си прави сандвичи с подготвена смес.

В резултат моделът да допринесе за постигане на целта, да направи по-уверени, спокойни и у само детето, но родителите и персонала. В този специален момент, повече от всякога, детето се нуждае от нашето себеотдаване и посвещаване в името на неговото щастие.

Да не забравяме, че темповете на адаптацията са различни за всяко дете. Нужно е да бъдем последователни, да вложим търпение и разбиране към детето.